

2.6.2 לקיחה למשמורת

לשכת רווחת הנוער רשאית ומחויבת לקחת קטינים למשמורת (סעיף 42 בספר החוקים הסוציאלי השמיני) כאשר:

- ילדים או בני נוער מבקשים זאת.
- קיימת סכנה מיידית לשלומם.
- אם ילדים או בני נוער מגיעים לגרמניה כקטינים ללא ליווי (פליטים קטינים ללא ליווי).

קיים הליך מקדמי בנושא משמורת זמנית לפליטים קטינים ללא ליווי (סעיף 42 פסקאות א-ו בחוק).

בשנת 2019 כ- 49,550 קטינים נלקחו למשמורת:

- 8,400 מהילדים או בני הנוער ביקשו זאת בעצמם.
- 32,500 מהם עקב סכנה מיידית לשלומם.
- 8,650 מהם כקטינים פליטים ללא ליווי.

2.6.2 לקיחה למשמורת

לקיחה למשמורת משקפת את זכותם הבולטת מותנית של ילדים ובני נוער המבקשים להילקח למשמורת, משום שהמצב בו הם חיים בלתי נסבל עבורם, מכל סיבה שהיא.

יתרה מכך, לשכת הרווחה לנוער "רשאית ומחויבת" לקחת ילדים או בני נוער למשמורת: אם "סכנה מיידית לשלום הילד מחייבת לקיחה למשמורת".

כאשר "ילדים או בני נוער זרים מגיעים לגרמניה ללא ליווי והמחזיקים במשמורת או האפוטרופוס אינם שוהים במדינה (סעיף 42 פסקה 1 בספר החוקים הסוציאלי השמיני).

הלקיחה למשמורת מהווה אמצעי להעברה זמנית של ילדים או בני נוער לחזקתו של אדם מתאים שיהיה אמן על הטיפול בהם, למסגרת מתאימה או להסדר מגורים אחר (סעיף 42 פסקה 1 בחוק). במהלך תקופה זו, המשבר שבגינו נלקחו הילדים/בני הנוער למשמורת יעמוד במוקד הטיפול ויסוכמו הצעדים הבאים עם ההורים/אפוטרופוסים וילדיהם/בני חסותם.

לקיחת ילדים/בני נוער למשמורת על ידי לשכת הרווחה לנוער מחייבת את הסמכת ההורה או האפוטרופוס, ויש להודיע לו על כך ללא דיחוי (סעיף 42 פסקה 1 סעיף קטן 1 א בחוק). לחילופין, אם המצב מחייב פעולה מיידית על מנת להגן על שלום הילדים/בני הנוער, רשאית לשכת הרווחה לנוער לעשות זאת מבלי להמתין ל"הכרעת בית משפט לענייני משפחה" הדרושה תמיד בעת התערבות בזכויות המשמורת ההורית, משום "שלא ניתן לקבל את ההכרעה מבעוד מועד" (סעיף 42 פסקה 1 סעיף קטן 1 ב' בחוק). במקרה כזה, על לשכת רווחת הנוער לפנות לקבלת ההכרעה כאמור ללא דיחוי (סעיף 42 פסקה 3 סעיף קטן 2 בחוק).

במשך תקופת המשמורת רשאית לשכת הרווחה לנוער "לנקוט בצעדים המשפטיים הדרושים להבטחת טובתם של הילדים או בני הנוער" (סעיף 42 פסקה 2 בחוק).

בעקבות המספר הרב של הפליטים שהגיעו לגרמניה ב-2015, נקבעו בספר החוקים הסוציאלי השמיני הסדרים בנוגע ל"לקיחה למשמורת זמנית" (סעיף 42 א ואלך בחוק) של קטינים פליטים ללא ליווי.

ה"לקיחה למשמורת זמנית" מסדירה את החלוקה בין המדינות הפדרליות השונות, שם מתבצעת הלקיחה למשמורת רגילה (סעיף 42 בחוק). הוראות אלו אומצו במטרה להקל על הרשויות המקומיות שנקלצו להתמודד עם מספר גדול באופן לא פרופורציונלי של קטינים פליטים שהגיעו לתחומן ב-2015. המשרד הפדרלי לענייני משפחה, אזרחים ותיקים, נשים ונוער (BMFSFJ) נדרש להגיש לבונדסטג את תוצאות ההכרעה של החוק ה"גל" עד סוף 2020. כמו כן, לבונדסטג מוגש דו"ח שנתי "על מצבם של קטינים זרים ללא ליווי בגרמניה" (סעיף 42 בחוק).

לקיחה למשמורת קבועה או זמנית הן חלק מ"המשימות האחרות של השירותים לרווחת הילדים והנוער" (סעיף 2 פסקה 3 בחוק) שכללו אמורות להתבצע על ידי הגופים הציבוריים לרווחת הנוער הנושאים באחריות ההליכה (סעיף 3 פסקה 3 בחוק). אמנם, סעיף 76 פסקה 1 בחוק מונע מגופים ציבוריים להאציל את הסמכות הרבונת ללקיחה למשמורת, אולם הם רשאים לערב גופים עצמאיים בכיוון.

ב-2019, כ-49,550 ילדים ובני נוער נלקחו למשמורת. 8,400 ביקשו זאת בעצמם (רובם בגילאי 14-18, כמעט שני שלישים מהם בנות); 32,500 נלקחו למשמורת עקב סכנה מיידית לשלומם (בהתפלגות דומה על פני כל קבוצות הגילאים והמינים); ב-8,650 הילכי משמורת היו מעורבים קטינים פליטים ללא ליווי (רובם בני 14-18, כ-80% מהם בנים).

במעלה מ-50% מהמקרים, תקופת המשמורת נמשכה פחות משבועיים. רוב הבנים והבנות הוחזרו להוריהם, אפוטרופוסים או למשפחות אומנה או לפנימיות (38%), קצת פחות מ-30% העברו לחזקתן של משפחות אומנה חדשות, פנימיות חדשות או מסגרות דירוג חדשות.

לקיחה נוספת